A Többnyelvűség Harmadik Európai Konferenciája

Università La Sapienza, Róma, 2012. október 10–12.

Eltelt három év, és ismét a többnyelvűség legkülönbözőbb kérdései kerültek terítékre egy nemzetközi konferencia keretében, Rómában.

A 2009-es berlini rendezvényhez hasonlóan most is témák köré csoportosították az előadásokat, kerekasztal-beszélgetéseket. Ezek a következők voltak: 1. A többnyelvű nevelés szükségessége a korai gyermekkortól a felsőfokú képzésig, 2. A többnyelvűség mint a gazdasági fejlődés és a társadalmi összetartás eszköze, 3. Nemzetközi kapcsolatok az imperializmustól a kölcsönösségig, 4. A kulturális sokszínűség és az ismeretek, gondolatok, elképzelések átadása. Mindegyik témát további altémákra osztották fel, annak megfelelően sorolták be a prezentációkat a programba.

Az előadók köre színes volt, mind a származási hely, mind a tevékenységi kör szempontjából. Európából a rendező Olaszország mellett Franciaországból, Magyarországról, Németországból, Portugáliából, Romániából, Spanyolországból, Svájcból, Svédországból és Törökországból érkeztek résztvevők, Európán kívülről pedig Algériából, Kamerunból, Kanadából, Libanonból, Marokkóból és az USA-ból. A prezentációk nyelve a konferencia címéhez és tartalmához hűen angol, francia, német vagy olasz lehetett, mindegyik kétnyelvű volt: a szóbeli előadás és a kivetített szöveg nyelvének különbözőnek kellett lennie. A konferencia elveinek valamelyest ellentmondott a gyakorlat, mivel az előadások túlnyomó többsége francia nyelven hangzott el. Ez összefüggésben áll a résztvevők származásával is: a konferencián ugyanis többségben voltak a francia ajkúak és azok, akik első idegen nyelvként a franciát tanulják, illetve oktatják. Kelet-Közép-Európából például a romániai résztvevők domináltak, rajtuk kívül csak egy magyar képviselte a régiót. Megítélésem szerint ezen a közeljövőben feltétlenül változtatni kell, Magyarország aktivitását jelentős mértékben fokozni kell.

A plenáris előadások az Európai Unió intézményeinek többnyelvűségéről, valamint a több nyelv használatának filozófiai megközelítéséről szóltak, ez a kérdés több prezentációban is szóba került. A kerekasztal-beszélgetések keretében bemutatott projektek a többnyelvűség elérését célozzák meg az idegennyelv-oktatás, a kisebbségi nyelvek, valamint a bevándorlók nyelvének oktatása által.

A konferencia végére kialakult általános következtetések közül a legfontosabb, hogy bár az egynyelvűség egyre kevésbé elfogadott, még mindig sok a tennivaló a többnyelvűség elfogadása és elérése érdekében. Emellett az is elmondható, hogy az angol nagyon sok országban egyeduralkodó idegen nyelv.

A számunkra legfontosabb téma, az oktatás területén olyan megállapításokat fogalmaztak meg a szervezők és a résztvevők, amelyek a magyar oktatáspolitika és oktatási gyakorlat szempontjából is igencsak hasznosak és követendőek:

– tovább kell erősíteni a kutatásokat;
– ösztönözni kell a többnyelvű és interkulturális oktatást valamennyi képzési szinten, azaz az óvodától a felsőoktatásig;
– ösztönözni kell a kormányzatokat, hogy szélesítsék a nyelvoktatás kínálatát az általános iskolától kezdődően, valamint figyelemmel kell kísérni annak gyakorlati megvalósulását;
– az egyetemeket is arra kell ösztönözni, hogy segítsék ennek a nyelvpolitikának a megvalósulását, és ne csak a hallgatók angoltudásának fejlesztésére törekedjenek, hanem egy korábban már tanult második vagy akár egy korábban még nem tanult harmadik nyelv tanulását is tegyék lehetővé számukra.

A konferencia programját, az elhangzott előadások szövegét és az egyes témakörök konklúzióit részletesen a Többnyelvűség Európai Fórumának (Observatoire européen du plurilinguisme / Europäisches Forum für Mehrsprachigkeit / European Observatory for Plurilingualism) honlapján, a következő címen olvashatják az érdeklődők: http://www.observatoireplurilinguisme.eu/index.php?option=com_content&task=section&id=88888905&Itemid=88889115.

Szilvási Zsuzsanna

TINTA KÖNYVKIADÓ

HEGEDŰS JÓZSEF

AZ IDEGEN NYELV

Nyelvek – nyelvtanulás

290 oldal, 2940 Ft

A Földön szinte (még mindig) megszámolhatatlan élő nyelv létezik és sok már kihalt. Az egész számára azonban általában két nyelv van: az anyanyelv és az idegen nyelv. Az idegen nyelvet „természetellenesnek", összemérhetetlennek érezzük, holott a nyelveket titkos ösvények kötik össze. Van ugyanis az elménkben egy velünk született egyetemes (univerzális) nyelvi képesség, amely azonban születésünk után csakhamar – a szűkebb és tágabb társadalom hatására – szertelenül sokfélévé, sokszínűvé (multiverzálissá) válik, így tehát a generációk ezrein át örökölt nyelvi képesség „felszívódik" az egyetlen igazi nyelvbe, az anyanyelvbe. Ugyanakkor azonban ez a rejtett elmebeli képesség teszi mindenki számára lehetővé bármely idegen nyelv elsajátítását. Az elsajátítás lehet lassú (gyenge motiváció miatt), de lehet gyorsabb is erős, belsőből fakadó motiváció alapján – ebben rejlik a jó nyelvérzék. Tudnunk kell azonban, hogy a nyelvtanulás sikere még ma is az eltökéltség erejétől és a hosszú távú kitartástól függ.

Megvásárolható a kiadóban:

TINTA KÖNYVKIADÓ

1116 Budapest, Kondorosi út 17., Tel.: (1) 371-0501; fax: (1) 371-0502

E-mail: info@tintakiado.hu; honlap: www.tintakiado.hu